

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "
 Helyben háshoz hozva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétbe és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadását vagy megőrzését nem vállalja.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Sok hü-hó semmiért.

— Szocialisták gyűlése a tanítókért. —

Elpuffogtak a rakéták, ellobbant a görögtűz, lezajlott a hetek óta hirdetett nagy népgyűlés, melynek sikere első perctől fogva kétséges volt nemcsak a tanfériak, hanem minden komoly gondolkozású ember előtt is. A nagy nap, — úgy mint Budapesten és még a vidék több városában is, úgy itt is csütörtököt mondott. A berendelt szervezett munkásoknak is csak igen kicsi töredéke vett részt a gyűlésen, a biharmegyei tanítószög hatalmas köréből megjelent tizenöt-husz tanítót is inkább a kíváncsiság vezette oda. Amikor pedig megtudták, hogy az öreg ágyú: jó Vázsonyi Vilmos is távol tartja magát, »véletlenül« lekészte a vonatot, nagyon sokan eltávoztak még a gyűlés megkezdése előtt. A páholyok által fölbérelt elvtársak tehát itt is kudarcot vallottak, azt hisszük nem is igen gondolnak többé arra, hogy az intelligens hazafias tanítószögöt anarchisztikus törekvésekre vonni még csak meg is próbálják.

Egyébként a gyűlés lefolyásáról a következőkben számolunk be:

Tíz órára kezdett gyülekezni egy csomó különféle szervezett munkás s egy néhány tanügyi ember, kiket inkább a Vázsonyi személye és az előre nagy garral hirdetett beszédje vonzott a Kereskedelmi Csarnok dísztermébe. Zichermann elvtárs nyitotta meg a gyűlést s Balogh Károlyt ajánlotta elnöknek. A hetekkel ezelőtt kiszemelt elnök, — a legsötétebb László-páholy kiküldött tagja miről is beszélhetett volna, minthogy izgatott a vallás és a pópok ellen. Igen hálás téma ez a csöcselék előtt. Osszák fel az egyházi vagyont, különböztetik ki a vallást az iskolákból, szabadítsák föl a tanítószögöt a papi járom alól s akkor lesz igazi népoktatásunk. De ezt csak akkor érzük el, ha lesz felvilágosodott parlamentünk, ezt pedig csak az általános titkos választójog hozhatja meg. Egyébként, hogy az illetékes körök is tudomást vegyenek róla, megemlítjük, hogy Balogh Károly a széles-utcai közs. iskola igazgatója. Szegény iskola, ahol ilyen szellemben nevelik az ifjúságot!

Zigány Zoltán fővárosi polg. isk. igazgató állt ezután a pódiumra. Ha beszédjét kellőképpen akarjuk jellemezni, elégséges csak a következő mondására hivatkozni: »a vallás tiltja ugyan a lopást, de a női becsület elrablását haligatólag türi.« Nos hát, aki ilyeneket mer állítani, aki egy mondásával ennyire elárulja rosszindulatát, annak a többi ferde érveivel nem is igen érdemes foglalkozni. Követelte tovább a szocialista tanítók egyesülési jogát, a történelem tanítás megváltoztatását, mert sze-

rinte a mostani történelem lakáj tudomány. Neki csak akkor haza a haza, ha terített asztalhoz hív, különben olyan mint a mostoha, a középkorban szent lehetett a haza fogalma, de ma már elavult, lomtárba való. Szíves örömet dalolja a nemzetközietekkel: ahol jól megy dolgom, ott van az én hazám.

A vallás is csak az ókor tudománya, a mai korban felvilágosodottság, automobil, repülőgép kell. Ilyen kijelentések után nem hiába aggódik Tisza István gróf a tanítószög körében uralkodó vallásellenes szellem miatt.

Kapner Armin a munkások szónoka jelentkezett végül szólásra. Hálával gondol a tanítókra, akiktől törvényiszteletet tanult s mikor beszédje folyamán kifejti, hogy hogyan tiszteli ő a törvényt, a még jelen levő néhány tanító is pirulva távozott el. A tanítók helyzetének javításával foglalkozott, de bizony bár vonzó maga a tárgy is, alig volt publikum, amely hallgatta volna üres frázisait.

S ezzel lezáródott a nagy program. Amit megígértünk: a kudarc teljes volt. Azok a tanítók is, akik megjelentek ezen a népgyűlésen szerették volna fejükre huani a mesebeli sapkát, szerettek volna láthatatlannak válni, mikor ilyen szellemi táplálék után távoznok kellett, szegénypirral arcukon, a gyűlés helyéről.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, május 8.

Kabos Ferenc alelnök 11 órakor nyitja meg az ülést. Léway József báró négy, Széchenyi Emil gróf hatheti szabadságot kér. Bemutatja a király leiratát Lukács László megbízatásáról.

Napirenden:

a földmivelésügyi tárca

költségvetése folytatálagos tárgyalása.

Reöök Iván: A boritaladó csökkentését sürgeti. A homoki bor termelése 500,000 holdnyi területen folyik s több százezer kisembernek ad kenyeret, ezért kéri a szőlő a földmivelésügyi minisztert, hogy a homokibortermelők részére kamatmentes kölcsönt nyújtson. Gazdasági elmaradottságának főoka a munka alkalom hiánya. Munkaalalmat, házi ipart kell teremteni a népnek. Ily módon csökkenteni lehet a kivándorlást. A munkásbiztosító törvény revizióra szorul. Vizitaink el vannak hanyagolva s egész vízügyünk fejletlen, holott a vízerőnek kihasználása nagy gazdasági hasznot hajtana nekünk. Pénzünket haditengerészetre, nagyhatalmi aspirációkra költjük s természeti kincseinket nem használjuk ki. Kissármáson a haszontalanul levegőbe oszló milliókat érő energia nagy mementó arra, hogy természeti kincseinkkel hogyan nem szabad bánni. A költségvetést nem fogadja el.

Horváth János: Az Alföld, különösen Kecskemét gazdasági mizériáit ecseteli.

A községi levelőkről beszél. Örömmel fogadja a kormányznak ezen a téren kifejtendő munkásságára vonatkozó javaslatát. A költségvetést nem fogadja el.

Szünet után.

Bikádi Antal a gazdasági szaktanítás hiáiról beszél.

Az ülés 2 órakor ért véget.

Széchenyi püspök.

utolsó győri körlevele.

Széchenyi Miklós gróf megható szép körlevelében bucsuzott el volt egyházmegyéjének híveitől és papságától. Ez a főpásztori szózat kiválóan alkalmas arra, hogy abból képet alkossunk új püspökünknek lelkiületéről s megerősítsen minket a mi reményeinkben, melyeket az ő főpásztori működéséhez fűzünk.

Széchenyi püspök utolsó győri pásztorlevelében ugyanis Jézus szentséges szívének szeretetét, imádását és tiszteletét kötötte bucsuzásul híveinek lelkére s a legszentebb Sziv kegyelmébe és oltalmába ajánlotta papjait is.

Mélyen érzem, — írja körlevelében — hogy még halálos ágyamon sem tudnám híveimet nagyobb, magasztosabb, üdvösebb érzésre bucsítani, mint arra, hogy Jézus drága szent szívé szeressék, imádják és a legszentebb Sziv szeretetében, imádásában állandó kitartással megis maradjanak. Krisztusban szeretett Testvéreim Paptársaim által arra kérem őket, hogy engem, aki mind a győri egyházmegye főpásztora közel tíz éven át igaz jóakarattal és ragaszkodó szeretettel igyekeztem lelki üdvösségük szent ügyét gyenge erőim szerint szolgálni, szeretetökben megőrizvén, emlékezzenek meg rólam, amikor a legméltóságosabb Oltáriszentségben az Ur Jézus legszentebb szívé imádják, minden kegyelem és vigasztalás kuforrása, a melynek bőségéből mindannyian merithetünk.

Viszonzásképpen én is a legszentebb Sziv minden áldását kérem számukra, családjukra, a szülőkre és gyermekeikre, az üdvösséghez vezető minden lépéseikre.

Szeretett paptársaimtól is nehéz szívvel válok meg.

Kifelejthetlen emlékek, szétszakíthatlan kötelékek fűznek engem a győri egyházmegyéhez, melytől most bucsút veszek. Szülőföldemtől bucsuzom, a kedves helytől, ahol nevelkedtem, pappá lettem, papi működésemet megkezdtem, kenyerem javát megettem, életem javarészét eltöltöttem.

Felelősség terhes püspöki hivatásban több, mint kilenc éven át törekedtem Isten dicsőségére és a hívek lelki üdvösségére köztetek és veletek munkálkodni, kedves Paptársaim! Jóságom és szeretet vezetett törekvéseimben; ami püspökségem ideje alatt üdvös történet, a jó Isten cselekedte, neki adok érte

Április 8-án nyílt meg
Kálmán és Kálmán

Egész éjjel francia és magyar konyha.
 Nagy Sándor-utca 4. szám.

Erdélyi Borozója

Szolid és előzékeny kiszolgálás.

Fővárosi mintára,
 pazar eleganciával
 berendezve!

Kitünő erdélyi borkülönlegességek.
 Nagy Sándor-utca 4. szám.

hálát; ami fogyatékos volt a jóban, mindazért a magam gyarlóságát okozom, azért alázatos szívvel a mindentudó, igazságos és végnélküli jó is Isten irgalmáért esedezem.

Titeket pedig kedves Paptársaim és Krisztusban testvéreim, szeretettel arra kérlek, hogy amikor az Ur Jézus szent szívének szeretetében egyesülve bucsuzásra még egyszer kezet fogunk az isteni szeretet napja, a legszentebb Szív kegyelemsugarainak fényességében tűnjék el minden árnyék, vigasztaló édességében muljék el minden szomorú emlékezés, hogy zavartalanul őrizhessük meg mindannak jóleső emlékezését, amit a kölcsönös szeretet melegsége és a jószándéku együttműködés termékenyítő ereje létrehozott, széppé, jóvá, emlékeztetéssé növelt és fejlesztett. Majd külön megemlékezik azokról, akiket ő szentelt papokká.

Buzgó munkásságotokért jutalmazom meg titeket a jóságos Isten, az Ur Jézusnak legszentebb szíve a felszentelés magasztos szertartásainak áldó szavai szerint: »Estote benedicti in ordine sacerdotali ut offeratis placabiles hostias Omnipotenti Deo.« (Pont. Rom.) »Et exaucliat vos Dominus in die Tribulationis et protegat vos Nomen Dei Jacob. Mittat vobis auxilium de Sancto et de Sion tueatur vos. Memor sit omnium sacrificii vestri et holocaustum vestrum pinque fiat. Tribuat vobis secundum cor vestrum, et omne consilium vestrum confirmat.« (19 zsolt.)

Bucszásomat pedig végzem a bensőséges kéréssel.

»Omnipotens Deum etiam pro me orate.«
Amikor reám emlékeztek, imádkozzatok értem!

Országos Kongregáció Szövetség.

Mária kongregációk háza a fővárosban.

Lépésről-lépésre, de biztos léptekkel halad előre a kongregációs mozgalom Magyarországon és a hol megjelenik, egy-egy új vára épül a hit- és hazaszeretethez. Vasárnap két különösen fontos aktusa játszódtott le ennek az oly fontos keresztény szervezkedésnek: letették a Kongregáció-Otthon alapkövét és szervezték az összes kongregációk közös érintkezését.

Az ünnepély az Urak Kongregációjában kezdődött, a hol tagfölvétel és közös áldozás volt. Ugyan akkor a Jézus Szíve templomban a többi kongreganisták részére Rajner Lejos érseki helynök szent misét mondott; itt is sok százan vették magukhoz az Ur szent testét. Tíz órakor az összes kongregációk zászlók alatt vonultak az alapkövetételhez. A kongregációk Otthona a Horánszky-utcán fog állani. Itt, ebben a csöndes utcában, közel a Jézus társasági atyák rendházához és a Norbertinumhoz, a főváros kellő közepén, hatalmas telkeket egyesítették az otthon céljaira, amely otthon imponzans kétemeltes épülete saját hajléka lesz a magyar kongregációknak. Az egész telket magyar és pápai lobogókkal díszítették; ezren és ezren állották körül az üreget, ahová az alapkövet elhelyezendő volt.

Az alapító oklevelet dr. *Bonta* Károly ügyvéd olvasta fel, majd *Rajner* Lajos püspök mondott feleköltséggel beszédet, méltatva a nap jelentőségét. Beszédje végén a jelen voltak megáldotta. *Bus* Jakab jézustársasági tartományi főnök megköszönte *Rajner* püspöknek az ünnepen való részvételt. Ezután a püspök megáldotta az alapkövet s azt a már kész üregbe befalazták, beletéve az alapító oklevelet és emléktárgyakat.

11 órakor a Szent István Társulat díszteremében megtartották a kongregációk értekezését,

melyen megalakították az Országos Mária-kongregációi bizottságot. Elnökké báró *Barkóczy* Sándort választották meg, egyik alelnökké pedig dr. *Hoványi* Gyula nagyváradai jogtanárt.

A nagybizottságba, melynek célja a szervezet további kiépítése lesz, Nagyváradról dr. *Hoványi* Gyulát és *Szilágyi* Dózst választották be.

Az ünnepen ezren és ezren vettek részt nemcsak a fővárosból, hanem az ország minden városából. Különösen sokan vettek részt — s ez fel is tűnt — az Urak Mária kongregációja nagyváradai kolóniájából. A nagyváradiak lelkes csapatához csatlakoztak a debreceni kiküldöttek is s a nagyváradai egyházmegye e két nagy városának kongreganistái testvéri szeretettel együtt vettek részt az országos örömnepben.

Novotny S. Alfonz ünneplése a Francia Körben.

Egy hét múlva 25 esztendeje lesz, hogy *Novotny* S. Alfonz, a főgimnázium tudós és buzgó igazgatója, áldozópapdá szentelgetett. Ezt az alkalmat megragadta a Nagyváradai Francia Kör, melynek *Novotny* megalakulása óta elnöke s egy rendkívül kedves, intim ünnepély keretében adott kifejezést annak a tiszteletnek és szeretetnek, mellyel a Kör tagjai elnöküket kivétel nélkül körülveszik. Virágokkal díszítették tegnap délutánra a Kör helyiségét s a belépő elnököt viharos tapsokkal üdvözltek.

A mineen pontjában magas nivón álló ünnepélyt *Perényi* Kelemen százados nyitotta meg; klasszikus franciasággal előadott beszéddel üdvözölte *Novotny*t, mint hivatása magaslatán álló, feleköltséggel lelkületű papot s a Körnek igazi testületi szellemét fennállása óta kiváló finom tapintattal fentartani tudó elnökét. A szeretett elnök áldozópapi jubileumának örömeiben igaz szívvél osztozik az egész Kör s Isten áldását kéri további életpályájára. A nagy tetszéssel fogadott beszéd után *Patzkó* Sárika mondott verses köszöntőt, majd szebbnél-szebb zeneszámok következtek. *Petróczy* Zoltánné és kunszentmiklósi *Nagy* Ilona trappánsi sikerrel adták elő *Chorán* magyar táncát, *Reinhold* Imprompturjét városunk egyik legkiválóbb zongoraművésznője, *Varró* Domokosné játszotta el, viharos tapsokat aratva, majd *Rehfeld* gyönyörű *Tavaszi* dalát adta elő *Szunyogh* Lórádné hegedűn, *Patzkó* Aladárné zongorakísérete mellett, nagy zenei tudással, kiváló technikai készséggel. Közben *Moskovits* Miksáné néhány szép Hugo- és Lamartine-verset adott elő igen sikerülten, majd egy ifju, de máris sokat ígérő tehetségű kis művésznő, *Varró* Zsófia gyönyörű költötte a társaságot *Bartch* F-dur változatainak művészi interpretálásával Befejezésül *Novotny* S. Alfonz szívből fakadó, meleg szavakkal, ékes franciasággal mondott köszönetet azért a szeretetért, mellyel őt a kör tagjai körülvették. A jövőben is teljes buzgóságáról biztosította a kört s Isten áldását kérte a körre és annak minden egyes tagjára. Az ünnepély után barátságos uzsonna következett, francia társalgás mellett. Uzsonna után a társaság sokáig együtt maradt a legjobb hangulatban, közben műsoron kívüli ének és zeneszámokkal, melyek közül különösen tetszettek *Naményi* százados magyar és műdalai.

A jelen voltak közül a következőket sikerült összejegyeznünk:

Bócz Gézné, *Varró* Domokosné, *Hranyiczky* Károlyné, *Szunyogh* Lórádné, *Petróczy* Zoltánné, dr. *Gedeon* Alajosné, *Moskovits* Miksáné, dr. *Nemes* Áronné, *Perényi* Kelemené, dr. *Szolnok* Jenőné, *Mihelyi* Pálné, *Patzkó* Aladárné, *Szöke* Bertá, *Nagy* Ima, *Sarkadi* Klára, *Leipnik* Irén, *Váradi* Stefi, *Varró* Zsófia, *Szmazsenka* Edith, *Fórika* nővérek, *Moskovits* Erzsike, *Nemes* Annuska, *Patzkó* Sárika, *Novotny* S. Alfonz, *Perényi* Kelemen, dr. *Gedeon* Alajos, *Naményi* Zsigmond, dr. *Szolnok*

Jenő, *Szilágyi* Dózsa, *Kovács* Kándi, *Szadlon* Cyrill, dr. *Krüger* Aladár, dr. *Molnár* Jenő, *Hranyiczky* Albert, *Kolb* Lajos, *Bartha* Gyula, *Löwy* Endre, *Schatz* Miksa, *Aranyosi* Endre stb.

Városi közügyek.

A közgyűlés tárgysorozata.

Csütörtökön, május 11-én ismét élénk mozgalmas ülése lesz Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának. Az első nap tekintélyes részét lefoglalják a választások, de ezenkívül is annyi nagyfotosságu, a város életébe vágó kérdések vannak a tárgysorozatba felvéve, hogy legalább is három napos közgyűlésre van kilátás.

Elintézésre kerül a Bettermentre vonatkozó miniszteri leirat, a thermokémiai intézet engedélyezése, a 3-ik vashid építésére beérkezett ajánlatok elbírálása stb.

A közgyűlés tárgysorozata különben a következő:

1. A polgármester jelentése az előző havi közigazgatás állapotáról. — 2. Az üresedésben levő tanácsnoki állás választás utáni betöltése és ennek betöltése folytán esetleg megüresedő más állások választás utáni betöltése. — 3. Az üresedésben levő árvászéki ülnöki állás s esetleg ezen állások betöltése folytán üresedésbe jövő más állások választás utáni betöltése. 4. A m. kir. belügyminiszter leirata a mérnöki hivatalhoz szervezett építőmester és rajzoló állás tárgyában. 5. A tanács az érték emelkedési illeték tárgyában kért belügyminiszteri leiratot és arra vonatkozó javaslatát beterjeszti. — 6. A tanács a tanítók házára tett adomány tárgyában a m. kir. belügyminiszter leiratát beterjeszti. — 7. A tanács előterjesztése a thermokémiai intézet létesítése és ehhez szükséges terület átengedése tárgyában. (Harmad ízben kitűzve). — 8. A tanács előterjesztése a harmadik vashid építésére megtartott árlejtés eredményéről. — 9. A tanács előterjesztése a villamos mű kibővítéséhez szükséges gépek és kazánok beszerzésére megtartott árlejtés eredményéről. — 10. A tanács előterjesztése a nagyváradai lövész egyesület által létesített sport pavillon és sport-tér átvétele és annak a nagyváradai sport-egyletek részére használatba leendő átadása tárgyában. 11. A tanács előterjesztése a női kereskedelmi tanfolyamnak az 1911—12. tanévre leendő szervezése tárgyában. — 12. A tanács előterjesztése a Sztaroveszky gyermekkorház orvosi személyzetének fizetése emelésére vonatkozólag. — 13. A tanács a Sztaroveszky gyermekkorház 1910. évi zárszámadását és az 1911. évi költségvetését beterjeszti. — 14. A tanács az 1908. évi gyámhatósági számadásra vonatkozó javaslata. — 15. A tanács javaslata az 1909. évi gyámhatósági számadásra. — 16. A tanács a Páris-patak beoltozása végett szükséges és özv. Bányai Józsefné és gyermekei tulajdonát képező telekmegszerzésére megkötött kisajátítási egyezségi jegyzőkönyvet jóváhagyás végett beterjeszti. — 17. A tanács előterjesztése a közlekedési útkon levő hidak osztályozása tárgyában. — 18. A tanács a csatornázási munkálatokra a nagyváradai általános csatornázási vállalattal megkötött vállalati szerződést jóváhagyás végett beterjeszti. — 19. A tanács *Drimba* Tódor és *Jónás* Sándor között a vásártéren levő italmérő helyiség átruházására vonatkozó szerződést jóváhagyás végett beterjeszti. — 20. A tanács előterjesztése *Sztarill* Ferenc nagyváradai lakos által a vízvezetési csőhálózatnak téglavető telepén saját költségén leendő meghosszabbításáért beadott kérvényre. — 21. A tanács előterjesztése *Déry* János által a tűzér laktany épületénél végzett üveges munkálatok tárgyában hozott tanács határozat ellen beadott felebbzésére. 28. Köztér vételi ügyek. — 29. A tanács özv. *Sztarill* Jánosné halotti negyed iránti kérvényét beterjeszti. 30. A tanács előterjesztése özv. *Aisele* Ferencné által halotti negyed kitalása iránt beadott kérvényre. 31.

A nyugdíjbizottság előterjesztése ifj. Márkus János pénztári ellenőr nyugdíjaztatása tárgyában. 32. A nyugdíjbizottság előterjesztése Sz. Nagy József I-ső oszt. rendőr nyugdíjaztatása ügyében. 33. A nyugdíj bizottság előterjesztése özv. Cseh Zsigmondné özvegyi ellátmányának megállapítása tárgyában. 34. A nyugdíj bizottság előterjesztése. özv. Aisele Ferencné özvegyi ellátmánya megállapítása tárgyában. 35-36. Fizetési előlegek iránti kérelmek.

Miről a város törvényhatósági bizottsági tagjait azzal van szerencsém értesíteni, hogy a tárgysorozatba felvett ügyekre vonatkozó iratok a közgyűlés napját megelőzőleg 24 órával hivatali helyiségemben közszemlére kitéve lesznek és bárki által megtekinthetők.

Nagyvárad város tanácsa, mint állandó választmányának 1911 május hó 5 én tartott közgyűlésében. *Bordé Ferenc főjegyző.*

UJDONSÁGOK.

* **Személyi hír.** Dr. *Hoványi Géza* orsz. képviselő Nagyváradra hazatért.

* **A trónörökös Budapesten.** A trónörökös vasárnap az első délutáni gyorsvonattal újból Budapestre érkezett és egy órai tartózkodás után Horvátországba, Kupovinába utazott, a hol sasokra vadászik. Vadászata után a trónörökös, újból Budapestre érkezik és itt hosszabb ideig fog tartózkodni. Budapesti időzése alatt a királyt fogja helyettesíteni a reprezentatív kötelezettségek teljesítésében, mert a királyt orvosai minden fáradságos szerepléstől meg akarják kímélni. E végből az általános kihallgatásokat a király helyett Ferenc Ferdinánd trónörökös fogja tartani és az udvari ebédeken szintén ő fogja helyettesíteni a királyt. A trónörökös budapesti tartózkodása alatt jelen lesz egész családja is.

* **Nyíri Sándor temetése.** *Hazai Samu* honvédelmi miniszter vasárnap délután fél három órakor gyorsvonaton Bécsbe utazott, ahol hétfőn részt vett *Nyíri Sándor* altábornagy, volt honvédelmi miniszter temetésén.

* **Fegyelmi tárgyalások a városnál.** Nagyvárad város fegyelmi választmánya ma, kedden, május 9-én délután 4 órakor, *Hlatky Endre* főispán elnöklete alatt a városházán ülést tart. Ez alkalommal két városi tisztviselő ellen megindított fegyelmi ügyben határoz a választmány.

* **A jövő évi választók névjegyzéke.** Nagyvárad város központi választmánya tegnap délután rövid ülést tartott a városházán, *Rimler Károly* polgármester elnöklete alatt. Átvizsgálták az összeíró küldöttségek által összeállított 1912. évi választók névjegyzékét s néhány kiigazítást eszközöltek. A most már ideiglenesen megállapított névjegyzéket közszemlére teszi ki. Mindenki saját érdekében helyesen teszi, hogy megtekinti a névjegyzéket s meggyőződik, hogy nem maradt-e ki, mert csak a határidőben beadott folyószámolásokat veszi figyelembe a központi választmány.

* **A miniszterelnökségi sajtóiroda új vezetője.** Félhivatalosan jelentik: Gróf *Kámen-Héderváry Károly* miniszterelnök a miniszterelnökség sajtóosztályának a vezetésével a mai napon megbizta *Barát Armin* királyi tanácsost, a sajtóosztály érdemes vezető emberét. A sajtóosztály felett való felülvizsgálati hatáskört dr. *Jeszenszky Sándor* miniszterelnökségi államtitkár továbbra is fentartotta magának.

* **A premontrei főgimnázium torna-versenye.** A nagyváradai premontrei főgimnázium ez évi június hó 11-én délután 5 órakor tornaversenyt rendez. E célra kéri az igazgatóság Nagyvárad városától a Sport-teret.

* **Nagyvárad közéleti mesése a zöldasztalnál.** *Gerő Armin* rendőrfőkapitány a folyó hó 10-ének délutáni 3 órájára hívta össze a lakás és élelmészeti bizottságot. Ezután kéri a bizottság tagjait, hogy tekintettel a tárgysorozatban felvett ügyek feletti fontos voltára, minél nagyobb számban megjelenjenek szíveskedjenek. Az ülés tárgysorozata: Elnöki beszámoló. Elelmi szerek árai. A piaci szabályrendelet hatása. A bejelentő hivatal (és annak megsemmisítése.) *Edelmann Menyhért* dr. dolgozata a tejkérdésről, a városnak tejjel való ellátásáról, ezzel kapcsolatosan központi tejcsernok ügye, *Weinberger Hermann* és *Mautner Ignác* ajánlatai. A Szentjánosi konyhakertészeti telep vám és helypénz mentességi ügye.

* **A postások öröme.** A postások tudvaleg minden évben jutalékot szoktak kapni. A jutalékot rendszerint május elején ki szokták utalni és az idej kiutalás helyett az a hírkelt szárnyra, hogy nem fogják megkapni. Mint fővárosi tudósítónk jelenti, a postások e hét, de legkésőbb a jövő hét folyamán megkapják a várva-várt jutalékot.

* **A harmadik vashíd építése.** Részletesen megemlékestünk a Széles-utca tengelyében építendő harmadik vashidra beérkezett ajánlatokról. A szépészeti és közlekedési szakbizottság tegnap tárgyalta az ajánlatokat. A szakbizottság ülésén *Komlóssy József* tanácsnok elnökölt s jelen voltak: Dr. *Hoványi Géza*, *Siket Traján*, *Gerő Armin*, *Rendes Vilmos*, *Köszeghy József*, dr. *Thury László*, *Tabéry Armin*, *Köblös Ferenc* és *Hann Lajos* voltak jelen. *Köszeghy József* főmérnök ismertette a beérkezett ajánlatokat és az azokhoz csatolt terveket. Felolvasták a főmérnök szakjelentését, amelyben a vasbeton hid mellőzésevel, vasfelszerkezettű hid építését javasolja, s a beérkezett pályázatok közül az alépitményre *Incze Lajos* és társai ajánlatát 126,281 koronával s a vasfelszerkezetre a *Weitzer-cég* ajánlatát 111,628 koronával, ajánlja elfogadásra. A szakbizottság a főmérnök szakvéleményét magáévá tette s az *Incze* és társai, továbbá a *Weitzer-cég* ajánlatának elfogadását javasolja.

* **Meglopták mig aludt.** *Nagy Imre* felsőszopori gazda ember tegnap délután Margittáról gyalog jött Nagyváradra. Biharon találkozott *Goldstein Albert* [nagy]léta szatócsossal, aki felvette szekerére és behozta Nagyváradra. Utközben *Nagy Imre* elbeszélte, hogy 600 korona pénze van s ebből lovakat akar Váradon vásárolni. Az utasok Várház-utca 6. sz. a. szállodában szálltak meg, s együtt lefeküdtek az istállóban alvás céljából. *Goldstein* nem akart oly hamar elaludni s 11 óra tájban elment szétnézni a városban s mielőtt eltávozott az istálló ajtaját kívülről elrekesztelte *Nagy Imrere*. *Goldstein* mint egy 2 óra hosszáig volt távol, haza jövő lefeküdt *Nagy Imre* mellé, s elaludt. Reggel *Nagy Imre* felébredt s amint zsebét tapogatta, tárcájának és pénzének hiált helyét találta. A rendőrség a nyomozást rögtön megindította azonban mindeztideig a pénzt előkeríteni vagy a tettesnek nyomára akadni nem sikerült. Nyomozást nagyon megnehezíti, hogy sem *Nagy Imre*, sem pedig *Goldstein Albert* nem tudnak bővebb felvilágosítással szolgálni.

* **Megtámadott tűzér.** Tegnap hajnalban *Milovics Péter* tűzért egy általa nem ismert vetélytársa, *Rózsa-utcán* megtámadta s egy ásóval kezelejt megvágta. A megtámadott tűzér kardot rántott, amire azután a mellőzött vetélytárs megfutott.

* **A József Műegyetem ünnepélye.**

A budapesti diákság gyönyörű perceket élt át. A m. kir. *József-Műegyetem* ragyogó üvegcsarnokában, fényes tavaszi napon szentelték föl a Műegyetem zászlaját. Pontban fél 10 órakor fogadta K. Jónás Ödön udv. tan., műegyetemi rektor és *Pivny Aladár*, Műegyetem Segélyegyleti elnökkel élén az ifjuság a fenséges vendégeket, *Augusta* főhercegnőt és *József* főherceget. A fenségeknek bemutatták az ifjuság képviselőit. Aztán a ragyogó ruhás zászlónyoszolyóleányok s vőfélyek kíséretében kijelölt helyeikre vonultak. Ekkor kezdődött az ünnepély. *Hackl N. Lajos* karigazgató vezénylete alatt a m. énekkar előadta a Hymnuszt. Ezután *Pivny Aladár* sötét megyszínű díszmagyarban a fenségek elé járult és rövid beszédben engedélyt kért ő cs. és kir. Fensége *József* főherceg urtól a műegyetemi ifjuság által emelt *József* nádor szobor leleplezésére. S miután a fenség megadta az engedélyt, a szobrot leleplezték. Márványoszlopon nyugvó mell-szobor. *József* nádor jóságos, nemes arcvonásain egy pillanatra megpihen a beszűrődő tavaszi napfény... Megtörténik a szobor átadása és átvétele. Ujra az énekkar — a Szózat. Majd *Várady L. Árpád* győri püspök misét pontifikált. Közben antik szépségű, mély zenéjű latin éneket adott elő a Sz. Imre egyesület énekkara. A püspök lelkesítő, nemes tűzű beszédet mondott az oltár előtt s ünnepélyes aktussal felszentelte az új zászlót. S most *Percezel Akos* az egyesületek s az ifjuság nevében felkéri ő cs. és kir. fensége *Augusta* főherceggasszonyt, hogy az általa adományozott szalaggal ékesítse föl a zászlót. Ő Fensége röviden szót emel. Ezután *Fittler Imre* a zászlót magasra emelve, elvonul a közönség előtt; *Augusta* főherceggasszony lelép egy lépcsőt a bíboros emelvényen s a meghajtott zászlót fölékesíti. Közel négyezer ember ajkán harsán fel az éljen, miközben a nyoszolyóleányok egymásután koszorúzzák meg a zászlót. Majd odajárulnak a díszmagyaros magyar s a frakkos idegen főiskolák, külföldi egyetemek képviselői és beverik az aranyos zászlószöveget. Végül az ifjusági aranykönyvbé jelszavakat és aláírásokat vezettek be a magas védnökök, vezetők és képviselők. Este 8 órakor ünnepi lakoma volt a fővárosi Vigadóban, melyen sok felköszöntőt mondtak, többek közt *Lele István*, a nagyváradai jogászfifuság képviselője *Pivny Aladár* üritette poharát tapssal fogadott beszéd kíséretében. Május 8-án esti 9 órakor óriási érdeklődés mellett majálist rendezett a műegyetemi segélyegylet a Margit-szigeten. Ez volt a három napos fárasztó és izgalmas ünnepély befejezése, mely nagy erkölcsi sikere mellett szép anyagi hasznot is hajtott.

* **Ongyilkos cseléd.** *Liberca Anna* 25 éves cselédeány, tegnap reggel 6 óra tájban öngyilkossági szándékból lugkő-öldatot ivott s miután ettől erős fájdalmat szíjaztak, bement a közeli izraelita kórházba. Sérülése 20 napon belül gyógyul. Öngyilkosságának oka udvarlójával összeszólalkozott.

* **Ismét szörnyet halt egy aviatikus.** Mióta *Bieriot* első nagy sikerét aratta az aviatika terén a *La Manche* csatorna átrepülésével, azóta nap-nap után akadnak merész vállalkozók, akik sikerét tulszárnyalni akarják s közöttük, sajnos, sokan vannak, akik életükkel fizetnek ezért a cselekedetükért. Így most *Sanghai*-ből érkezik a híre annak, hogy egy *Vallon* nevű francia aviatikus ott igen nagy magas-

ságba emelkedett, de a gép hirtelen elromlott s lezuhaván, izzé-porrá törött. A szerencsétlen véget ért aviatikust összeroncolt tagokkal boltan huzták ki a gép alól.

* **Aki a királytól kért segílyt.** A belügyminiszter utján tegnap a kabinetiroda leiratot intézett az alispáni hivatalhoz. A leiratban *Martyin* Tógyer kérelme felett döntött az uralkodó. *Martyin* Tógyer Komádiban lakik, egyszerű gazdálkodó ember s hét gyermeknek az apja s azért folyamodott a királyhoz segílyért, mert a mai nehéz viszonyok között nem tudja fenntartani családját. A kérelmet minden megjegyzés nélkül küldte le a belügyminiszternek a király.

* **A gazdák kongresszusa.** A gazdakongresszus vasárnap délelőtt folytatta tanácskozásait. Öt különböző szakosztályban dr Eber Ernő, Buday Barna, Szabó István, Pirkner János, Serbán János, Drucker Jenő, György Endre, Rubinek Gyula, Leidentrost Aurél, gróf Somsich László, Jablonszky József, Hérics-Tóth Jenő, Thaisz Lajos, Szilágyi Gyula, Ormándi János tartottak előadást. A vitákban több értékes felszólalással élénk részt vett *Érős Rezső* jászágigazgató. Délben egy órakor a fővárosi Vigadó nagytermében 400 terítékű bankett volt, amelyen a kormány képviselőiben ott volt gróf *Serenyi* Béla földmivelésügyi miniszter. Az első felköszöntőt *Bujanovich* Sándor mondotta a királyre és indítványára a jelenlévők hozzájárultak ahhoz, hogy a kongresszus hódoló táviratot menessen a királyhoz. Utána gróf *Desso Yffy* Aurél üdvözölte a megjelent földmivelésügyi minisztert, mire gróf *Serenyi* Béla hosszabb beszédben válaszolt és eloslatta azokat a kételyeket, amelyek tegnapi képviselőházi beszéde következtében félreértés folytán a gazdaközönség körében eleterjedtek. Az utolsó felköszöntőt gróf *Keglegvich* Gábor mondotta Darányi Ignácra és Dessewffy Emilre mint a kongresszus díszelnőkeire. A szakosztályok hétfőn délelőtt tartották záruléseiket a kongresszust záró teljes ülés délután öt órakor volt.

* **Beszüntetett postaügynökség.** A nagyváradai posta-táviráda igazgatóság a biharmegyei Szóvárhegy községben a postai ügynökség működését, valamint a Szóvárhegyről Hagymádfalvára és vissza naponként egyszer közlekedő gyalogkúldőnc járatot 1911. május 15 ével beszüntette.

* **Gyászmise Hieronymi Károlyért.** Tegnap délelőtt 10 órakor volt az engesztelő szentmise-áldozat a belvárosi plébánia templomban *Hieronymi* Károly elhunyt kereskedelmi miniszter lelkiüdvéért. A gyászmisét *Várady* L. Árpád győri püspök celebrálta. Az elhunyt özvegye és Mariska leánya, bár már jobban érzik magukat még sem jelenhettek meg a gyászistentisleten. A család többi tagjain kívül ott voltak gróf *Kánon-Héderváry* miniszterelnök, gróf *Serenyi* Béla földmivelésügyi miniszter, lovag Roesler külügyi osztályfőnök, Kálmán és Stetina államtitkárok vezetésével a kereskedelmi minisztarium tisztikara, továbbá Follért és Marx elnökigazgatók, Karátson Lajos államtitkár és több országgyűlési képviselő, valamint az elhunyt számos tisztelője.

* **Járványok a megyében.** A főorvos tegnap terjesztette be az alispánhoz az április hónapban uralkodott járványokról készített kimutatást. A kimutatás szerint kanyaró 996 esetben, ebből 179 halálos végű volt, rouscáló teroklob 34, ebből 5 halálos, vörheny 520, halálos 152, hasi hagymáz 9, halálos 2, hőkhurut 136, halálos 8, végül fültömrigy-lob 47 esetben fordult elő.

* **Égő mészraktár.** Folyó hó 7 én, este 8 óra tájban, a Spitzer Ábrahám Nagypiacz-tér 25. sz. alatti mész és gipszraktárban tűz ütött ki. A tegnap délutáni zápor a mészraktárt beástatta, s a befolyt víz a meszet megoltotta. A kifejlődött óriási hő a gipszes hordókat s a raktár farészeit meggyújtotta. Tűzoltóknak három órai nehéz és fárasztó munkájába került, míg nagyobb veszedelemnek elejét vették. A beraktározott meszet, amely mintegy két vagonnyi lehetett, a tűzoltók az utcára hordták ki. Tűznek természetesen sok nézője akadt s valami ügyes zsebmetsző [mindjárt felhasználta az alkalmat és Schwarcz Farkas cipésmester 30 korona értékű zseboráját elemelte.

* **Gyorsíró verseny.** A Nagyváradai Gyorsíró Egyesület május 14-én, vasárnap délelőtt 9 órakor tartja meg szokásos írásversenyét a községi polgári fiúiskolában. A fokokat a bíráló bizottság oly módon állapította meg, hogy mind a kezdőknek, mind a haladóknak alkalom nyílik jártasságuk bemutatására. A társadalom vezető tagjai támogatásukkal lehetővé tették, hogy a versenyzőket igen szép jutalmakkal tüntessék ki. Számos pénz és könyvjutalom áll rendelkezésre, ezenkívül minden nyertes megkapja az egyesületi díszes oklevelet. Az írószereket az egyesület adja, ezért minden versenyző tokonként 20 fillért tartozik fizetni. Jelentkezni lehet Rosenthal József-é, az egyesület ügyvezető igazgatójánál (Pával u. 4. vógy Jogakadémia.)

* **Mi lesz a munkásházakkal?** A vármegye munkás házainak ügye, mely két év óta pihen valamelyik előadó asztalán a belügyminisztériumban, nem fog egyszerre leérkezni a vármegyéhez. A miniszter részletekben fogja határozatát tudatni a megyével. A részletezést már tegnap megkezdte a miniszter. Tudvalevőleg a munkásházak építéséhez szükséges költségeket a vármegye egyes alapokból akarja fedezni kölcsön útján. Így a Végh János féle alapból 4000 a Jerenczky alapból 2000 a Végh Rozália alapból 2400 koronát akart kölcsön venni. A megye eme határozatát a miniszter tegnap hagyta jóvá. A fenti összegek oly csekély részét képezik a munkásházakhoz szükséges összegnek, hogy ezzel nem is lehet megkezdeni vele az építkezést. Hogy mikor érkezik le az egész ügy a vármegyéhez és mikor épünek fel a munkásházak, erre egyelőre ugylátszik még kilátás sincs.

* **Járhatatlan utca.** Eddig Borz-utca járhatatlanságáról még Leövey is kuplézott és ott ma már legalább is nem rosszabbak a viszonyok mint ezelőtt voltak. A Borz-utcának most konkurens utcája akadt a Nyomda-utcában. Ez a kis utca örökösén az építkezésnek, átalakításoknak van kitéve. Nem a járdáját építik, korántsem, hanem ott egy-két épületet, ami azt jelenti, hogy akkor az utca járhatatlan. Eltekintve attól, hogy az utca járdája rossz, az utca keskeny, most ezt az utcát még rosszabbá, még keskenyebbé tesszi az ott már minden ok nélkül felhalmazott téglá és a kirakott földrakás. Az utcán járhatatlan kátyuk vannak, a sár bokán felül ér, a szétszórt tégladarabokon csak úgy bugdácsol az ember. Az utca miatt már többen panaszkodtak nálunk, miért is felhívjuk rá a hatóság figyelmét.

* **Vadászok figyelmébe.** Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy Rákóczy-ut Moskovits palotában egy modern fegyverüzletet nyitottam, hol mindennemű fegyverek, revolverek és töltények kaphatók. Fegyvereket szakszerűen javítok. Ladányi József puskaműves és fegyverkereskedő. A vadászati évad vége felé közeledik. Felhívom a fegyvertartók figyelmét, hogy fegyvereiket javítás végett bizalommal hozzák műhelyembe. M. kir. lőporáruda. Telefon 269.

Tavaszi ujdonságaim
CIPŐ, KALAP
és uri divatcikkekben megérkeztek
REICHARD áruháza

x Néhai főtitstelenő **Makutz Ernő**
theol. könyvtárát míg a készlet tart *olcsón* ki-
árusítom. Benkő A könyvkeresk. Rákóczi-ut 10

Legelegánsabb és
:-: legmodernebb :-:
fényképek
külföldi tanulmányok és ta-
:-: pasztlatok alapján :-:
Molnár Jenő
(nianeck utóda) műtermében.

x **Stern a villamos** a javított dr Just Wolfram égőket (hisz már más nem is létezik) 20 gyertyától 50 gyertyáig szombat esti fél 7 órától vasárnap délelőtt 10 óráig Korona 2.50-ért árusítja, nagyobb vételnél engedmény. Elvállal szakmájához tartozó mindennemű villamos világítási, villamos jelző csengő, telefon és villámhárító munkákat a legolcsóbb áron. Bémer-tér. Telefon 556. B

Kolosváry Sándor

ékszerész, arany és ezüstműves üzletét

folyó év május 1-én áthelyezi
míg az építkezés tart Nagy-
várad, Rákóczi-ut 5. sz. Veiszlovits
házba, az Orsolya zárda templomával
szemben.

Uj virágüzlet!

Fratrics János

kereskedelmi és műkertész.

Kertészeti telepe: Szent János. — Virág-
: : csarnoka: Szent János-utca 1 szám, : :
ahol minden időben frissen
vágott virágokból készülnek

báli, menyasszonyi s alkalmi csokrok

szép kivitelben, előnyös árak mellett.

Double-kelme

ujdonságok

FLEGMAN

cégnél, Bémer-tér.

128

Borzalmas lesz a tavasz

azoknak, kiknek szeplőt és májfoltot hoz. Ezt egyedül a torony alatti **Ujvárosi drogéria** Hóvirág krémje szünteti meg.

Törlesztéses kölcsön:

Feltételek:

Teljes árfolyam
5.65 annuitás.

LÁSZLÓ ERNŐ

bank és kereskedelmi irodája
Nagyvárad, Léway-palota,
Ezredévi emlék-tér sarok.

A kereskedelmi és iparkamara székházában egy **4 szoba, előszoba, 1 fürdő szoba, 1 cseléd szoba, honyha** és egyéb mellékhelyiségekből álló lakás a f. évi november hó 1-től kiadó.

Közelebbi felvilágosítás szereshető a kamarai titkárnál.

Ifj. Rimanóczy Kálmán
műbutorgyára

Városi raktár Fő-u., Rimanóczy-palota.

Állandó butorkiállítás. Egyes butor-darabok avagy egész lakásberendezések, iparművészi tervezések és költségvetések díjmentesen eszközöltetnek. Új szerkezetű service-asztalok mahagoni, palisander és citromfából. A Zsolnay-féle gyárak kizárólagos képviselője, eredeti gyári árak mellett.

Költözők figyelmébe!

Ha venni akarunk!

Szőnyeget függőnyt ágyterítőt, — menjünk

RADÓ és KERTÉSZ

női divatruházába, Kossuth-utca 2. szám, hol június 1-ig feltűnő olcsón lesznek elárulva. Napernyők, pongyolák, grenadinok, angol zefirekben nagy occasió!

Értesítés.

Van szerencsénk a mélyen tisztelt háztulajdonos urak becses tudomására hozni, hogy **Óváry Lajos kályhás üzletét** átvettük s az eddigi szolid alapon folytatjuk

ÓVÁRY TESTVÉREK

cég alatt.

Kiváló Jóságú modern és izléses kályháinkkal, pontos kiszolgálással és becsületes munkával óhajtjuk továbbra is mélyen tisztelt megrendelőink elismerését kinyerni s a boldogult elődünk által szerzett bizalmat továbbra is fentartani. A legdivatosabb és leggyorsabb legegyszerűsített

cserépkályhák

állandóan raktáron vannak.

Javítási munkák a legrövidebb idő alatt eszközöltnének. Nagybecsű megrendeléseiket kérve, vagyunk tisztelettel

Óváry Testvérek kályhás iparosok

(Óváry Lajos utóda).

Csengeri-utca 27. szám.

Hölgyeim!

Kelim, gobelin és Smyerna ujdonságaimra felhívom figyelmüket. Okvetlen néz-
:: zék meg. ::

TÁTRAY GUSZTÁV

Rákóczi-ut 4. sz. — Telefon 783.

CZAPFALVI JÓZSEF

mázoló, épület és butorfestő

Nagyvárad, Nagy Sándor-utca 11 szám.

Helyi és vidéki telefon szám: 1001.

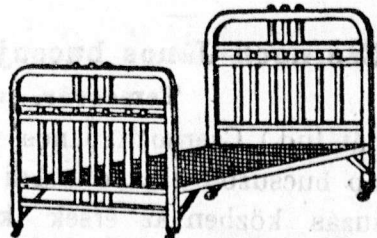
Elvállalok minden e szakmába vágó munkát u. m.: fa- és márvány utánzat készítését, épület, üzleti, kávéházi és gyógyszerári berendezések és butorok festését, kerü butorok zománcozását és porcellán utánzást. Vidék megrendeléseket a legpontosabban készítek

Tisztelettel

358

Czapfalvi József.

Vas és rézbutor

gyári raktári

Székrenyő 3 matracca 19 korona

Sodronybetét 10 korona

Rézkariss 5 korona

Gyermekágy 24 koronától feljebb, kapható

Kohn Adolf

vaskereskedőnél Nagyvárad, Kossuth-utca 10 sz. Telefon 636.

Tanuló fizetéssel felvétetik.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Kedd: Babuska. (Horváth Mici vendégfelléptével.)

Szerda: Obsitos

Csütörtök: Nagymama. (Gyöngyi Jolán felléptével.)

Péntek: Varázskeringő. (Gyöngyi Jolán felléptével.)

Szombat: Milliárdos kisasszony. (Gyöngyi Jolán felléptével.)

Vasárnap délután: Bob herceg, 'este: Falu. (Móricz Zsigmond új darabjának bemutatója)

Bihari Akos vendégszerplése. Két estén át telt ház előtt vendégszerepelt Bihari Akos, a jeles szavaló művész. Szándékosan írunk szavalót, mert magyarul szebben szavalni, mint Bihari Akos, kevesen tudnak. Kár, hogy ez a szavaló modort alkalmazza szerepeiben is; pedig a szavalásnak ma már a színpadon kevés a jogosultsága; majdnem semmi. Vasárnap a Pálincában, tegnap Ocskay brigadérosban lépett fel. Mind a két darabot agyon szavalta. A színpadokat is.

Az obsitos. Holnap, szerda estén Kálmán-Bakonyi romantikus, színes operettje, az Obsitos hosszú hallgatás után ismét műsorra jön. Ebben a szezonban először elevenül fel ez a regényes finomságu, stílus-szépségeivel elragadó magyar operett, amely kétségtelenül a legköltségesebb témát öleli fel az összes újabb, honi földön termelt operettek közül.

EGYESÜLETEK.

A Kath. Legényegylet közgyűlése.

A Nagyvárad *Kath. Legényegylet*, mely oly sok ízben ellensúlyozta szép sikerrel a túlzó szocialista törekvéseket és amely több ízben oly szép sikereket vívott ki a tisztas munkának, vasárnap, — védőszentjének ünnepén — tartotta beszámoló közgyűlését. A tagok nagy számban jelentek meg a gyűlésen de kivülök a pártoló tagok is tekintélyes számmal voltak képviselve.

A gyűlést *Vukcsics Gyula* dr elnök nyitotta meg az egyesület fohászzerű jelszavával: Isten áldja a tisztas ipart. Közvetlen meleg szavakban szívhez szólóan méltatja a munkás osztálynak küzdelmes a társadalomra kiható hasznos működését, amely küzdelemben mintaképül állítja szt. Józsefet az iparosok védőszentjét. Elnöki szavai nem hagyták figyelmen kívül azt az örömet, hogy megszűnt az egyházmegye árvasága, amikor Isten kegyelméből *Szűcsényi Miklós* grófban az egyházmegye nemes lelkű és nagyraihivatott főpáztort, az egylet pedig új védnököt kapott. Egyben felhívja az egylet tagjait, hogy az új püspök tiszteletére rendezendő fáklyás menetben részt vegyenek s küldöttégileg tisztelegjenek.

Megható szavakkal emlékszik meg *Kugler* alelnök és *Jelinek Ferenc* az egylet buzgó érdeműs tagjai elhunytáról s emléküket indítványára jegyzőkönyvbe iktattak. Bejelentette az elnök, hogy az egyesület éveken át buzgó igazgatója *Mellan István* megvált tisztségétől s helyére *Hágen Ferencet* nevezte ki az egyházmegyei hatóság.

Az elnöki jelentés helyes tudomás vétele után a tárgysorozat többi pontjaira került a sor. *Kugler Albert* helyére alelnökül egyhangu

lelkesséssel Tátray Sándor gyárost választották meg. A tiszújítás során titkárrá dr. *Suhajda Sándor*, jegyzővé *Szabados Pál*, ellenőrökké *Karkusz Sándor*, *Dobosy János*, karvezetővé *Halmos András*, főkönyvtárnokká *Zöldi Bertalan* választották meg. A választmányi tagok maradtak nagyrészenben.

Nagy örömet keltett az igazgató jelentése, mely szerint a pártoló és alapító tagok száma szaporodott, valamint az egyesület növekedő bevételeivel a vagyoni állapot is javult.

Több kisebb ügy elintézése után a gazdag programmu gyűlés véget ért.

A háztulajdonosok egyesülete. Új egyesület alakult Nagyváradon: a *»Nagyvárad-i ház- és telektulajdonosok szövetsége«*, amelynek célja, hogy a nagyvárad-i ház- és telektulajdonosok közös érdekeit képviselje, az őket érintő kérdéseket megvitassa, a közérdekű sérelmeket orvosolja, díjtanul felvilágosítást, útmutatást, tanácsot adjon a tagok részére, az üres lakásokat nyilvántartsa stb. Hasonló egyesületek már vannak Aradon, Debrecenben stb. Az egyesület elnöke *Huzella Gyula* kir. kereskedelmi tanácsos, kamarai elnök, titkára *Hegedűs Nándor* szerkesztő. Az új egyesület most mutatta be alapszabályait Nagyvárad városánál, a miniszterhez leendő felküldés végett.

A lövész egyesület ülése. Már többször említettük, hogy a három nagyvárad-i sport egyesület kérte a várost, hogy váltsa meg a lövész egyesület a Sport-teret s adja át a sport művelésére a három egyesületnek, s ezek közösen viselik a felmerülő kiadásokat. A város erre hajlandó is, s a Sport téren épített pavillont s más beépített ingatlanokat megbecsülte. A becsű szerint ezek értéke 25,000 korona. A lövész egyesület választmánya, *Rimler Károly* lövészmeister elnöke alatt tegnap délután ülést tartott, amelyen foglalkozott ezzel a kérdéssel. A választmány készséggel hajlandó a Sport tér építményeit átengedni a város részére, 25,000 korona ellenében. — Az egyesület közgyűlését vasárnapra, május 14-én délelőtt 11 órára tűzték ki. Vasárnap délután pedig királyi lövészet lesz. — Előzőleg szombaton, május 13-án este 7 órakor a választmány ülést tart, amelyen a közgyűlés tárgyait készítik elő.

SPORT.

A nagyvárad-i sport-egyesület vívóakadémiája.

Magas színvonalú vívóünnepélyt rendezett a f. hó 6-án délután, a N. S. E. abból az alkalomból, hogy a Rimanóczy-utcában újonnan bérelt klubhelyiségét és vívótermet megnyitotta.

Az ünnepély d. u. 6 órakor vette kezdetét. Mindenekelőtt őszinte örömmel konstátáltuk azt, hogy a város intelligens közönsége kezd érdeme szerint érdeklődni, az egyesület nemese törekvései iránt, mert oly szép számú közönséget láttunk megjelenni, amilyent ez előtt az egyesület nagyszabású klubközi mérkőzésein is hiába kerestünk volna. Különösen emelte az ünnepélyt a honvédtisztikárnak, *Ránffy Zsigmond* alezredessel élén, a hadapródiskola tanári karának megjelenése, míg a város tanácsát *Lukács Ödön* tanácsos képviselte, aki különben időt, fáradságot nem kímélve minden alkalommal tanujelét adja a város testgyakorlás ügyéért való igaz lelkesedésének.

Az ünnepélyt az egyesület elnöke *Keszthelyi Zoltán* nyitotta meg, amely után a vívóakadémia következett. Az akadémián résztvettek *Orbán Sándor* vívómester, *Zehentmayer* és *Szűcs* főhadnagyk, *Akantisz* hadnagy, a Na-

dányi testvérek, *Kurovszky* és *Csapó Zoltán* egyleti tagok, valamint *Tsurul* szegedi vívómester. Ugy törrel, mint karddal, oly magas nivóju küzdelmeket láttunk fölük, amelyekről csak elismeréssel lehet megemlékezni.

Az akadémia után *Zehentmayer* főhadnagy és *Akantisz* hadnagy között egy végtelen érdekes versenyvívás folyt le. A folyó évi április hó elején rendezett házi versenyen ugyanis holtversenybe kerültek elsőnek, ezt akarták tehát eldönteni.

E törekvésük azonban nem sikerült, mert igen szép küzdelem után ismét holtversenybe jutottak.

A versenyre a N. S. E. dr. *Váli Péter*, *Nadányi Károly*, *Huzella Gyula* és *Juricskay Barna* értékes tiszteletdíjakat ajánlottak fel, melyeket *Zehentmayer Akantisz*, *Szűcs*, *Nadányi János* és *Csapó Zoltán* egyleti tagok nyertek.

Az ünnepélyt a *Pannónia-szálló* éttermében társas vacsora követte, amelyen szintén nagy és előkelő közönség ünnepelte úgy a győzteseket, mint főképen az új klub helyiség és vívóterem fíradhatatlan megteremtőjét: *Orbán Sándor* vívómestert.

Igazságszolgáltatás.

§ **Meghurcolt tanár.** Igazán a legközönségesebb utcai jellegű csülekedettel vádolta meg *Sebessi Ferenc* asztalos aradi háztulajdonos *Visontai Kálmánt*, az aradi főgim. egyik tanárát. Egyik aradi lapban nyilatkozatot adott le, amelyben a rajztanárt gyöngé szellemességgel rajzpamacsnak címezi és publikálja, hogy ezt a rajzpamacsot cudarul megpofozták, mikor éjnek idején, középkori romantikus lovag módjára gyöngéd érzelmekkel, de nem éppen tisztességes szándékkal akart behatolni az ő házába a szobacicusához. Azt is hozzátesszi, hogy a tanár ur még több erkölcstelen támadást intézett az ő házában lakók ellen, akik kitörő meghotránkozással intették le a vakmerőt. — Emiatt indított sajtópert *Visontai*. A sok tanu nem éppen kedvezően valott, úgy, hogy az esküdiszék fölmentette a vádlottat.

TÁVIRATOK.

Nyári ülések a Házban.

Budapest, május 8.

(Saját tud.) Ma az a hír terjedt el, hogy a nyári szünetet valószínűleg nem tartják meg. A nyár folyamán az ülések rendszeresen szerdán, csütörtökön, pénteken lesznek és pedig naponként 10 órától délután 4 óráig.

Csernoch János bucsuja.

Temesvár, május 8.

(Saját tud.) *Csernoch János* érsektől vasárnap bucsuzott el a csanádi papság. A bucsuzás közben az érsek könyezve mondott köszönetet a papság eddigi támogatásáért. Az érsek a hét végén utazik el Kalocsára.

Lipót herceg Budapesten.

Budapest, május 8.

(Saját tud.) *Lipót herceg* ma Budapestre érkezett. A herceg *Gödöllőre* fog menni, ahol a királynak lesz vendége.

NYILTTÉR.

BÚTOR

átköltözés miatt,

OLCSÓ

gyári árban

REISZ butorgyárában

május 1-től

Rákóczi-ut 14.

REGÉNYCSARNOK.

BÖSKÉ

Irta SARKADI NAGY SÁNDORNÉ

(Folytatás.)

7

Eleinte menekülni akart, de restelvén helytelen illetlen helyzetét, elhatározta, hogy ott várja be, míg az illetők eltávoznak. Mily kellemetlen volt tehát meglepetése, midőn a szerelmese a diófa alatti foglaltak helyet. Mozdulatlanul ült tehát ott, nehogy figyelmüket valamiképp magára terelje. De mint mondtuk, *Alice* észrevette őt, azonban csak akkor, amikor *Andrást* ülőhellyel már megkínálta volt. Nem talált hamarosan kellő ürögyet szándéka megváltoztatására s így bosszus kedvetlenséggel leült a kiszemelt helyre azonban rögtön hozzá is fogott alacsony bosszuját kiviteléhez.

— Nos mit szól *András* az én csinos jómodoru kis csisineum fejlődéséhez — kérdezé.

Sajnos semmitsem mivel a *Böske* s közte mi érintkezés csupán a kölcsönös üdvözlésekre szorítkozik. Én pedig gyermekkoromban ropant szerettem a kis *Erzsikét* ennek eleven merész viselkedése, főnem érdekes arccockája után ítélve, egész más fejlődést jósolhattam volna neki. De hisz különben nem lehessen tudni, lehet még *Böske* igen szép s »fesse« kis leány. Nem hiszem, hogy a gyermek több lehet tizenkét esztendőnél, kinézése legalább annyira valk...

— On téved kedves barátom veté közbe fanyar mosolylyal *Alice* unokanővérem a tizen-negy élet évet betöltötte már. Ami pedig a nagyreményű hölgyet illeti, műveltségben versenyezhetik vele bármelyik béresünknek a gyermeke, szépsége pedig nem sokat ígér, hát mondja nem találja őt borzalmasnak, kicsiny sovány barna arcával, kiülő arccsontjaival, ijestően nagy fekete szemével s tekintélyes hajlott orrával?!

Amidőn *Alice* látta, hogy *András* nem felel, türelmetlenül félve, hogy terve nem sikerül újra kérdezé. Nos mit szól hozzá, véleményét szeretném hallzni, hogy tetszik magánab az ekként részletezve, vagy pedig bujos összetételébe e kedves arccockka.

— Hát miután erőnek erejével őszinte véleményem akarja tudni unokanővéréről, előre is bocsánatát kérve illetlenségemért kijelentem, hogy *Zadányi Böske* kisaszonyt igen fogyatékos külsejű s viselkedésű hölgynek tartom.

— Miért ez a borzasztó udvariasság miért nem mondja egyenesen ki, hogy rut.
— Hát ha ezzel, mint látom, kötelességemnek tartja kirukkolni, hát kijelentem, hogy egész egyszerűen rutnak tartom őt.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Uj iparvasnt a megyében. A kereskedelmi miniszter tegnap értesítette az alispán; hivatal, hogy Ritter Frigyes mezőtelegdi lakos részére a Batrin havasokig építendő iparvasut részére az építési engedélyt megadta. Az engedély egy évre szól

Pótvásár Berettyóújfaluban. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur megengedte, hogy Berettyóújfalun községben az elmúlt és a folyó évben a ragadós száj- és körömfájás miatt elmaradt állatvásár helyett folyó évi június hó 1-én, kizárólag hasított körmü állatokra pótvásár tartassék. Nagy Váradon, 1911. május 8. A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara.

A szerkesztésért felelős:

Dr VUCSKICS GYULA

Legrégibb és legmegbízhatóbb nyaralási vállalat!

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség becses figyelmét felhívni e célra épült és fővárosi mintára berendezett

molykár elleni megóvó és biztosító vállalatunkra,

melyet a Heiman Lipót és Tsa cég eddigi nyaralási vállalatával tetemesen kibővítettünk.

Elfogadunk nyári gondozásra felelősség mellett bármily értékes ruhákat, szörme árukat, függönyöket, szőnyegeket stb. Azokat saját műhelyünkben kijavítva, hiba nélkül szolgáltatjuk vissza. Kívánatra azokért házhoz küldünk; az üzlet tűz és betörés ellen biztosítva van.

Becsés pártfogást kérve, maradtunk

Kiváló tisztelettel

ZBORAY GYULA ÉS TÁRSA

szücs üzlet. Fő-utca 7. szám.

Telep: Körözs-u. 32. Saját ház.

Bumbera István

papi- és polgári szabó
NAGYVÁRAD, BÉMER-TÉR.

Ugy a helybeli mint a megyei főtisztelendő papság szálítója.

Helybeli és vidéki Telefon szám 869.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi takarékpénztár részvénytársaság Nagyvárad.

Felhívás elővételi jog gyakorlásra.

Folyó év május hó 4-én megtartott közgyűlésen hozott határozattal a Biharmegyei kereskedelmi, ipar és terményhitelbank és a Központi takarékpénztár rt. »Egyesült Biharmegyei kereskedelmi bank és Központi takarékpénztár rt.« cég alatt fuzionált; ugyanezen közgyűlés 8000 drb 400 korona n. é. új részvény kibocsátásával intézetünk alaptőkéjének 5.600.000 koronáról

Nyolc millió nyolcszáz ezer koronára leendő felemelését

határozta el.

Ezen 8000 drb új részvényből 1000 drb a Biharmegyei kereskedelmi, ipar és terményhitelbank részvényesei részére 470 korona árban fix átengedtetett, míg a többi 7000 drb részvény átvételére az Egyesült Biharmegyei kereskedelmi bank és Központi takarékpénztár r. t. részvényeseinek biztosított az elővételi jog, minden 2 drb Egyesült Biharmegyei kereskedelmi bank és Központi takarékpénztár r. t. részvény után egy drb új részvényre a közgyűlés által megállapított 470 korona árban.

Ezen közgyűlési határozat folytán felhívjuk t. részvényeseinket, hogy az új részvényekre **elővételi jogukat bezárólag folyó év május hó 31-ig gyakorolják.** Minthogy pedig a Biharmegyei kereskedelmi, ipar és terményhitelbank és a Központi takarékpénztár r. t. részvényeinek kicserélése csak később fog megtörténni, így az elővételi jog gyakorlására vonatkozó lebélyegzés végett a régi Biharmegyei kereskedelmi, ipar és terményhitelbank, illetve a régi Központi takarékpénztár r. t. részvényei mutatandók be. Így minden 3 drb bankrészvény után (4 Egyesültnek felelvén meg) 2 drb új részvényre és 2 drb Központi takarékpénztár részvény után egy új részvényre van elővételi jog fentartva.

Az elővételi jog gyakorlása intézetünk Bémer-téri, avagy Nagyteleki-utcai pénztáránál teljesíthető. Az elővételi jog folyó hó 31-én megszűnik.

A befizetések 1911. december 15-ig tetszés szerinti részletekben teljesíthetők, azonban az elővételi jog gyakorlásakor részvényenként 70 korona fizetendő.

Az új részvények 1912. évtől kezdve részesülnek az üzleti haszonban, míg a folyó évre a befizetések után 5 százalék kamatot térítünk meg.

A közgyűlés által meghatározott 470 korona vételárból 400 korona az alaptőkét illeti, míg a 70 koronából a költségek levonatnak és a maradvány a rendes tartalékalaphoz csatolatik.

A 470 korona vételárban befoglaltatik a kiállítás díj és bélyegilleték is.

A befizetésekről ideiglenes igazolványok adatnak ki, amelyek ellenében — az igazgatóság által megállapítandó időben az eredeti részvények ki fognak szolgáltatni.

Az új részvények befizetésére vonatkozólag érvényben maradnak alapszabályaink 10. §-ának a késedelmes befizetésére vonatkozó intézkedései.

Nagyvárad, 1911. május hó 5-én.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Tkpr. R.-t igazgatósága.

327

2—3 középiskolát végzett fiu

nyomdász tanulónak

felvétetik

Szent László-nyomda
R.-T.-nál.

A Z I G A Z,

hogy sehol sem lehet oly kellemesen szórakozni, mint

Kecskeméthy István

„NEMZETI“ vendéglőjében.

Kitűnő magyar konyha. A legjobb fajborok. Abonánsok polgári árban megegyezés szerint szolgáltatnak ki.

— Minden este fényes műsor —

mozgófénykép előadás.

— Belépti díj nincs. —

A vidékiek találkozóhelye.

Szállodámban szobák 1 korona — 60 fillértől kaphatók. —

Számos látogatást kér tisztelettel

Kecskeméthy István vendéglős, a „NEMZETI“ szálloda, vendéglő és kávéház bérloje.

A Biharmegyei Gazdák Áru és Hitelintézete rt.
Nagyvárad, Nagypiac-tér, Andrényi-ház.

Befizetett alaptőke: 1.000.000 korona.

Elfogad takarékbetéteket, ha azok állandók 5%-os kamatoztatásra, továbbá folyószámai betéteket is elfogad.

A betétkamatadót az intézet fizeti.

Folyószámai hitelt nyújt legkedvezőbb feltételek mellett.

Leszámítól váltókat a legelőnyösebb kamattal mellett gazdálkodók, kereskedők és iparosok részére és foglalkozik mindenemű bankszerű beszedésekkel (incassó) olcsó díj mellett.

Előleg nyújt értékpapírokra, terményekre és árukra; kölcsönöket ad előnyös törlesztés mellett.

Jelzálog és törlesztéses kölcsönöket folyósít házakra és földbirtokokra. 161

**MEGELŐZŐT
MOSKOVITS
ANATOMIAI GIÖGYÁR**

NAGYVÁRAD
KOSSUTH LAJOS-UTCA 5. SZ.
BÉMER-TÉR, (BAZÁR-LEPULET.)

Bámulatba ejt mindenkit az „ILLATSZER KIRÁLY” árai!

Rákóczi-ut 5 szám, Veiszlovits-ház.

Figyeljen az árakra.

1 üveg Odol	74 kr.	1 üveg Kerpel kézfinomító	38 kr.	1 csomag eredeti Gillette kés	1 frt 35 kr
1 > francia szájviz	25 >	1 tégely Margit krém	40 >	1 Gillette utánzatu borotva készülék	1 > 50 >
1 > száj szagtalanító	50 >	1 > Diana krém	65 >	1 valódi serte hajkefe	70 >
1 tubus dr Heyder fogcrém	50 >	1 drb Dianna szappan	65 >	1 dublé bajuszkéfe	20 >
3 > Thymol >	20 >	1 dob Lickner puder	38 >	1 valódi serte ruhakefe	45 >
1 > Stomatin >	20 >	1 > amerikai porcellán puder	1 frt 20 >	1 körömkéfe	05 >
1 > tégely Odontin fogpaszta	55 >	1 üveg amerikai petrol	50 >	1 surolókefe óriási	20 >
1 drb Odontin betét	35 >	1 > Emke hajszesz hajhullás ellen	1 frt — >	1 surolókefe kisebb	10 >
1 üveg Picavan	98 >	1 fekete champos	12 >	12 drb Royal angol cipő krém	96 >
1 üveg Bay Rum	35 >	1 rud rozsa Glycerin szappan	20 >	1 drb cipőcrém-kefe kenőkefével	70 >
1 > Jera viollette brillantin	30 >	3 drb francia ibolya szappan	50 >	1 > cipőfényesítő flanel	20 >
1 > francia brillantin	15, 22, 35 >	1 > Kielhauser ibolya glicerin szappan	28 >	1 > Jurigatem Zománc	30 >
1 > folyékony brillantin	50 >	1 > Speick szappan	28 >	1 mtr vörös gumicső	60 >
1 > valódi dió olaj	15 >	1 > Windsor szappan	38 >	Egynegyed Ko Brunz watta	35 >
1 > > kivonat	75 >	1 tubus kaloderma	28 >		
1 drb bajuszkötő	15, 20 35 >	1 > Beloderma kézfinomító	20 >		
		1 üvegtégely tejcrém	20 >		

Gummi ágylepedő 6 féle minőség igen olcsón, mindennemű betegápolási cikk legolcsóbban, minden más itt fel nem sorolt pipere és háztartási cikkek legnagyobb választékban, igen olcsón! Saját zsebének ellensége, ha személyesen meg nem győződik az árakról.

Nincs vásárlási kényszer! Illatszerek kimérve a legmodernebb Odeurökben!

Nagyvárad város közigazgatási bizottságától.

448—911 kb. sz.

Hirdetmény.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur folyó évi május hó 2-án kelt 25610—911. III. számú leiratával Feier Salamon és Társa nagyváradai cégnek az államvasutak igazgatósága útján eléje terjesztett kérelme alapján az államvasutak Várad-Velence állomásából kiágazólag tervezett iparvágány közigazgatási bejárását elrendelte és az eljárás megkezdésének idejéül folyó évi május hó 16-ik

napijának délután 2 óráját, összejöveteli helytől pedig Várad Velence állomás felvételi épületét tüzte ki.

Ezen bejárásra az 1896. évi július hó 15-én kelt 46181. szám alatt kelt kereskedelemügyi miniszteri rendelet értelmében az érdekelt összes magán feleket meghívom és értesitem, hogy ezen bejárás akkor is meg lesz tartva, ha az érdekelték közül senki sem jelen meg.

Nagyvárad thjf. város közigazgatási bizottsága 1911. május hó 5 én.

Hlatky Endre,

főispán.

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.

PÁL SÁNDOR

műbútorasztalos

Nagyvárad, Uri-utca 49. szám.

Elvállal minden szakmájába vágó munkát, u. m.: matt és fényezett szobaberendezések, konyhabútorok készítését és portál munkákat.

Jó és izléses munkáért jótállok.

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.

192

Dajkovits E.

fényirodájában
Sas palota

esküvői felvételek a legdiszesebb elrendezésben,
villany felvételei speciálitása
utólérhetetlen.

TATRAY és TSA RT.

Vasöntöde és gépgyár. Nagyvárad, Össi-tér.

Elvállal: Épület és műlakatos munkákat, vízvezeték és csatornázási munkákat, gyárak teljes berendezését, közlőműveket.

Gyárt: gazdasági gépeket és ekéket, magánjárókat és cementipari gépeket.

Biharvármegye legnagyobb gépjavitó
műhelye.

Műszaki gépészmérnöki iroda.

Tisztelettel értesitem a n. é. hölgyközönséget, hogy Szaniszló-utca 4. sz. alatt levő

női-szabó műhelyemet

1911 május 1-én a Rákóczi-ut 12. (régii Apolló épületbe)

helyeztem át.

További szives pártfogást kérve vagyok, kiváló tisztelettel

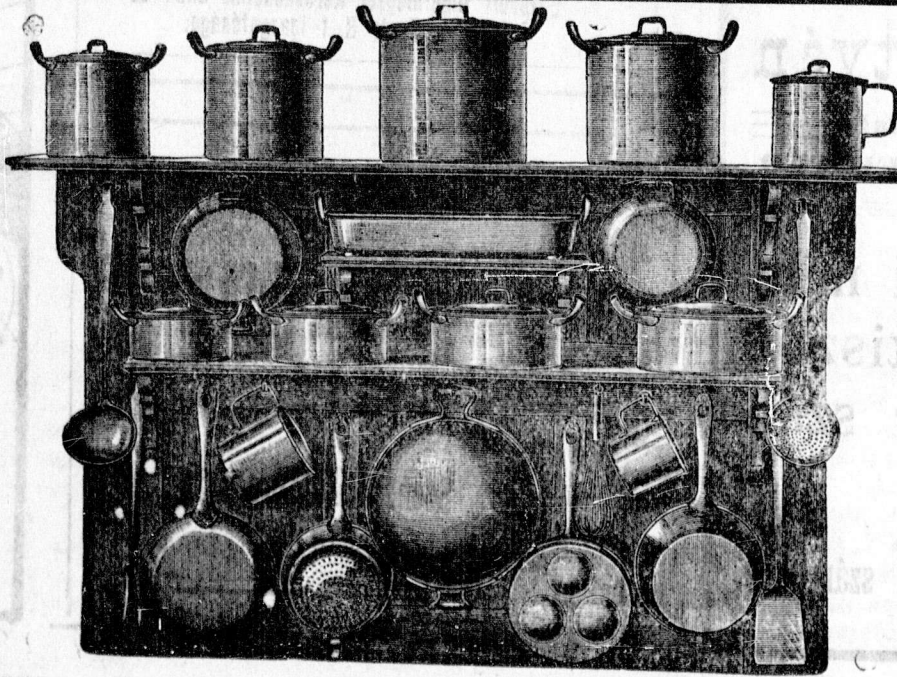
Karkusz Sándor,

női-szabómester.

TARSOLY és RISZTÓ

különlegességek vaskereskedése
Rákóczi-ut. Telefon 390. sz.

Modern
konyhaberendezések
zománcos és tiszta
aluminiumból.

Tavaszi ujdonságok

Vasbútorok u. m.:
szekrényágy
3 matraccal

K 19-50.

Gyermekágyak

K 26-tól.